

MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
DEPARTAMENT RYNKU PRACY

ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa, tel. +48 22 529 07 52, fax +48 22 529 07 41

DRP-I-073-17-HR/12

Warszawa, dnia 11.09.2012 r.

Osoba kwarantanna
(2/1)

Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPŁ.	2012 -09- 13
ZAL.	NR.

Szanowni Państwo,

W związku z organizowaną przez Rzecznika Praw Obywatelskich debatą na temat *Zatrudnienie osób skazanych w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności i po jej zakończeniu* i prośbą o przygotowanie wystąpienia dotyczącego sytuacji na rynku pracy osób opuszczających zakłady karne (RPO-R-0752-95/2012) pragnę uprzejmie poinformować, że w końcu czerwca br. w urzędach pracy zarejestrowanych było 37,8 tys. osób, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia.

W ujęciu rocznym ich liczba, przy wzroście bezrobocia ogółem o 4,3%, wzrosła o 4,7 tys. osób, tj. o 14,3%. Mimo wyraźnie wyższego tempa wzrostu bezrobocia wśród tej kategorii, jest to jedna z **najmniej licznych grup**, tak wśród bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, jak i wśród bezrobotnych ogółem. W końcu czerwca br. osoby, które opuściły zakłady karne i zarejestrowały się w urzędach pracy, stanowiły **2,1% bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz 1,9% ogółu bezrobotnych**. Należy przy tym podkreślić, że w stosunku do bezrobotnych ogółem odsetek ten nie ulega większym wahaniom i mimo pogorszenia się sytuacji na rynku pracy nie przekracza 2,0%.

W grupie tej zdecydowanie przeważają mężczyźni, którzy stanowią aż 94,7%. Należy też zaznaczyć, że poza uwarunkowaniami wynikającymi z pozbawienia wolności i wyraźnej przewagi w niej mężczyzn, z punktu widzenia zasobów pracy jest to bardzo trudna do aktywizacji grupa. Charakteryzuje się bowiem niekorzystną strukturą wiekową – 44,7% bezrobotnych tej kategorii to osoby w wieku niemobilnym, tj. powyżej 45 roku życia, podczas gdy dla ogółu bezrobotnych odsetek ten kształtuje się na poziomie 31,7%. Niekorzystny, mający decydujące znaczenie przy zatrudnianiu przez pracodawców, zwłaszcza przy pogarszającej się koniunkturze i ograniczaniu przez nich miejsc pracy, jest też niski poziom wykształcenia bezrobotnych tej kategorii – aż 91,8% legitymuje się wykształceniem poniżej średniego, w tym w 61,2% wykształceniem gimnazjalnym i poniżej gimnazjalnego. Biorąc pod uwagę strukturę wykształcenia całej populacji bezrobotnych wielkości te wynoszą odpowiednio 55,5% i 27,7%.

Pragnę uprzejmie wyjaśnić, że działania podejmowane przez publiczne służby zatrudnienia w stosunku do bezrobotnych oraz do osób poszukujących pracy realizowane są w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69 poz. 415 z późn. zm.). Osoby bezrobotne oraz poszukujące pracy mogą skorzystać z szerokiego spektrum wsparcia określonego w ww. ustawie, m.in. w zakresie:

*Zapoznałem się
18.09.2012
z UP RP
Rzecznika*

7
1799/2012

- pomocy w znalezieniu pracy, przede wszystkim przez pośrednictwo pracy, a w razie braku możliwości zapewnienia odpowiedniej pracy, także przez poradnictwo zawodowe i informację zawodową oraz pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy,
- pomocy w szeroko rozumianym rozwoju zawodowym przez oferowane szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, sfinansowanie studiów podyplomowych, stypendia na kontynuowanie nauki,
- pomocy w podjęciu zatrudnienia subsydiowanego u pracodawcy przez skierowane do udziału w programie specjalnym, wykonywania prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach dotyczących robót publicznych, niezwiązanych z wyuczonym zawodem, w instytucjach użyteczności publicznej oraz organizacjach zajmujących się problematyką kultury, oświaty, sportu i turystyki, opieki zdrowotnej lub pomocy społecznej,
- pomocy w podjęciu samozatrudnienia przez przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz na koszty pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa.

Pragnę podkreślić, że **bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia zostali zaliczeni w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy do osób będących w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy**, a to oznacza, że zgodnie z art. 50 ustawy osobom tym powiatowy urząd pracy w okresie do 6 miesięcy od dnia rejestracji powinien przedstawić propozycję:

- zatrudnienia,
- innej pracy zarobkowej,
- szkolenia,
- stażu,
- odbycia przygotowania zawodowego dorosłych,
- zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.

Należy zaznaczyć, że działania podejmowane przez urzędy pracy wobec osób bezrobotnych są w większości finansowane lub współfinansowane z Funduszu Pracy, stąd ich zakres uzależniony jest od wysokości środków pieniężnych, jakimi w danym roku dysponuje minister właściwy do spraw pracy.

O tym, że przy kierowaniu działań do bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia urzędy pracy starają się uwzględnić ich wyjątkowo trudne położenie i w miarę możliwości szybko objąć pomocą, świadczy relatywnie niski dla tej kategorii odsetek pozostających bez pracy powyżej 12 - tu miesięcy od momentu zarejestrowania się, wynoszący 29,1%, który dla całej populacji bezrobotnych jest wyższy i kształtuje się na poziomie 36,1%.

Z prowadzonej przez Ministerstwo Pracy rocznej sprawozdawczości dotyczącej aktywnych programów rynku pracy wynika, że w 2011 r. szkolenia ukończyło 471 bezrobotnych po odbyciu kary pozbawienia wolności, staże 371 osób, prace interwencyjne 187 osób, roboty publiczne 252 osoby, prace społecznie użyteczne 1 674 osoby. Z usług poradnictwa indywidualnego skorzystało 8 722 bezrobotnych opuszczających zakłady karne. Liczba bezrobotnych tej kategorii, objętych aktywnymi działaniami, była niższa niż rok wcześniej. Należy jednak w tym miejscu przypomnieć, że generalnie rok 2011 był rokiem, w którym decyzją Ministra Finansów zmniejszona została pula środków Funduszu Pracy przeznaczonych na aktywne formy walki z bezrobociem. W 2011 r. łącznie formami subsydiowanymi objętych zostało 323,3 tys. bezrobotnych, tj. o 59,8% mniej niż w roku poprzednim.

W okresie I półrocza br. w urzędach pracy zarejestrowanych zostało 27,0 tys. osób, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia. Oznacza to, że w odniesieniu do analogicznego okresu ubiegłego roku, napływ do bezrobocia tej kategorii był o 1,3 tys. osób, tj. o 5,1% wyższy. Wyrejestrowanych z tytułu podjęcia pracy zostało 3,1 tys. osób, tj. o 0,4 tys. (o 10,2%) mniej. Są to tendencje odnoszące się nie tylko do tej kategorii, ale do całej populacji bezrobotnych.

Dodatkowo pragnę poinformować, że zgodnie z art. 71 ust. 3 ustawy bezrobotnym zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych, zarejestrowanym w okresie 30 dni od dnia zwolnienia, przysługuje prawo do zasiłku, jeśli suma okresów wykonywania pracy zarobkowej przypadających w okresie 18 miesięcy przed ostatnim pozbawieniem wolności oraz wykonywania pracy w okresie pozbawienia wolności wynosiła co najmniej 365 dni, przy czym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę przed pozbawieniem wolności oraz 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę w okresie pozbawienia wolności.

Wyrażam nadzieję że zamieszczone wyżej informacje będą pomocne w czasie debaty na temat zatrudnienia osób, które odbyły karę pozbawienia wolności.

Z poważaniem,

DYREKTOR
Departamentu Rynku Pracy
dr Hanna Świątkiewicz-Zych